

Na Ruana Kekeda Laa Faasia Sa Bitā

Si doo baita ne sa Bitā nia manata 'abarua 'asia naa sulia ne nia dooria uri Kristin ki daka uu suusia toolangaidooa garo ki. Nia ka saea fuada uri daka dau ngasi 'ana faarongo talo lae sulia God ma sa Disas Kraes. Ne kera da bae sulia si baea mamana ne da rongoa faasia toaa baki da tala suana guu sa Disas ma daka tala rongoa guu toolangaidooa nia.

Sa Bitā nia manata 'abarua sulia toolangaidooa garo ne saea Kraes nia 'afitai ka oli lau mai. Sa Bitā nia ka saea ne, Kraes mone nia nao si oli 'ua mai. Ma sui ta, nia nao si oli 'ua mai suli God nia dooria uri nao ta wane si funu. God nia dooria uri toae ki sui guu daka lukasia birangaa ta'aa kera ki ma daka oli mai sia God.

Na 'Inifuui Baea ki Lao Buka Nee:

God nia fili kolu uri too lae sulia birangaa nia
1:1-21

Si baea sulia toolangaidooa garo ki 2:1-22

Si baea sulia oli lana mai Kraes 3:1-18

¹ Nau sa Saemon Bitā wane ni rao ma na 'aboosol nia sa Disas Kraes ne ku kekeda kau fuamolu. Sa Disas Kraes nia na God kolu ma na Wane Kwai faamauri kolu. Nia 'adomi kamolu lao 'o'oloa nia ma molu ka manata mamana 'ani nia mala lau guu 'ani kameli.

² Alu God nia ade diana baita tasa 'ana fuamolu ma ka falea 'ana aroaroa baita tasa nia fuamolu ka lelea firi 'i lao saitoma diana laa kamolu 'ana God ma na Aofia kolu sa Disas.

God nia 'aili kolu mai ma ka fili kolu

³ God nia fale tiifau naa 'ana doo ki fuakolu 'ana tetede nia, uri ka 'adomi kolu uri kolu ka too diana fuana. Nia fale tiifau 'ana doo nai ki fuakolu suli ne kolu lea mai kolu ka saitoma diana 'ani nia. Nia 'aili kolu mai uri kolu ka 'ado fainia lao taloa nia. ⁴ 'I seeri guu, nia ka falea doo diana tasa neki nia alangainia fuakolu uri birangakolu ka diana mala lau guu birangana God ma kolu ka lau faasia birangaa ta'aa nee lao molaagali ne saitomana ka saketo kolu.

⁵ Ma suli ne God nia falea naa doo nai ki fuamolū, molu sasi ngangata uri manata mamana laa kamolu ka ngasi. Ma molu ka ilia lau guu doo neki: Molu abulo 'o'olo, molu ka saitoma diana 'ana God, ⁶ molu ka suasuli diana 'ana mauria kamolu ki 'i tala'amolu, molu ka lalifuu lao 'afi-taie ki, molu ka liokwaisulii 'ana birangana God, ⁷ molu ka too 'ana kwaimania ni bara waisaasina lae ma molu ka liosau 'ani kamolu kwailiu. ⁸ Na doo diana nai ki lea kamolu molu too ki ai ka baita ma ka 'oro lao tooa kamolu ki, kamolu molu ka ilia doo diana 'oro ma na raoa kamolu ki gwauna ki 'ana saitoma lamolu 'ana Aofia kolu sa Disas Kraes. ⁹ Ma tii gwana ne nao si too 'ana birangaa nai ki nia na wane maarodo gwana ne nia nao si manata toi naa bae God manata lukea sui naa abulo ta'aa laa nia ki.

¹⁰ Doo ne adea guu toaafuta nau ki 'ae, molu rao tetede 'ana ili lana doo neki kai faatainia kamolu toaa God nia fili kamolu ma ka 'aili kamolu mai siana. Molu ade 'uri nai taari ka nao molu si 'asi kamolu, ¹¹ ma God ka 'aili kamolu uri lao 'initoaa nia Aofia kolu sa Disas Kraes waa ne faamauri kolu. Na 'initoaa nai nia totoo firi.

¹² Sui boroi 'ana molu ka saitomana sui naa doo nai ki, ma molu ka manata mamana naa 'ana toolangaidooa mamana ne molu rongoa, nia diana uri ku toolangaidoo lau fuamololu 'ana si kada ki sui. ¹³ Suli si kada ku mauri 'ua lao molaagali nee, ku manata toi nia diana uri ku saea doo neki fuamololu uri nao molu si manata buro ai. ¹⁴ Suli ku saitomana nao si tau naa nau kwai mae lea na Aofia sa Disas Kraes nia 'ai folaa mai fuaku. ¹⁵ Ma suli ne nia 'uri nai, molu rao tetede uri molu si manata buro 'ana doo neki ku toolangainia fuamololu 'i burina ne nau ku mae.

Sa Bita nia suana rara lana sa Disas na Kraes

¹⁶ Aia, ma si doo ne kameli meli toolangainia sulia dao lana mai na Aofia kolu sa Disas Kraes 'ana tetede baite, nia nao lau na ununua tai wane kera booa gwada ki. Suli kameli tala 'ameli meli suana 'ua guu 'initoae ma na rara lana. ¹⁷ Suli kameli meli too fai nia mai 'ana si kada God na Maa nia falea na 'initoae fuana. Ma kameli meli ka rongo lingena God ne rigita ne nia liu ka bae 'urii fuana, “Na wela nau nee, ne nau ku liosau tasa 'ani nia, ma ku ele tasa suli nia.” ¹⁸ Kameli 'i tala'ameli meli ka rongo lingena God faasia 'i salo, 'ana si kada meli too fai nia sa Disas 'i gwauna fauo abu bae.*

¹⁹ Ma uri maana si doo nai ne kameli meli ka faamamanea ka ngasi naa ne bae lana brofet ki sulia Kraes nia mamana. Nia diana uri molu ka manata mamana lau guu 'ani nia, suli na bae lana brofet nai ki nia mala 'ana ta kwesu ne tala folaa lao rorodoa lae, lelea nia dao 'afa sato ne Kraes kai sakatafa faatai lau mai, ne tala lana kai laabata fua lao manata lamolu. ²⁰ Doo baita ka tasa naa

* **1:18** Matiu 17:1; Maak 9:2; Luk 9:28

ne: Kamolu molu kai saitoma diana ai ne nao tasi doo ne brofet ki da kekeda sulia lao Kekeda laa Abu ki ne ka fuli gwana mai fuada 'i tala'ada,²¹ ma nao sae uri maana gwana ne kera dooria da kai bae sulia. Uri maana si baea brofet ki nao lau faasia manata lana wane gwana, nia lea 'ana mai faasia God. Suli na Anoedoo Abu nia talai brofet ki mai 'i nao uri daka saea bae lana God.

2

Toaa da toolangaidoo garo

¹ 'Ana kada 'i nao 'i 'Israel, na wane susuke ki kera dao daka saea kera brofet nia ki God. Ma tai wane lau guu kera da kai dao mai matangamolu, ma da kai toolangaidoo fuamolu sulia sukee ki. Na toolangaidooa kera ki kai tauwela manata mamana lana bali 'ana toae. Toa nai ki da kai toolangaidoo lau guu sulia sa Disas waa ne mae uri faamauri lada ma daka saea nia nao lau na Aofia mamane. Ma uri maana si doo nai, nao si tau tara God nia kai falea kwakwae fuada. ² Sui ka 'uri nai boroi 'ana, toaa 'oro ki kera da kai lea sulia abulo ta'aa laa kera ki. Ma sulia doo neki da ilia ka ta'aa, tai wane kera da kai bae tauwela toolangaidooa mamana nee. ³ Wane toolangaidoo susuke nai ki, kera da kai ngalia malefo 'ana baea suke kera ki ne da suke kamolu ai. Kera da ade 'uri nai, suli da ogalolome. Aia, lea mai ka tau naa God nia suana doo ki ne kera ilia, ma nia ka kwaimaasi uri keto lada ma tauwela lada.

⁴ Suli na 'ensel ki ne da abulo ta'aa, ma God ka faa kwakwaea fuada, ma nia ka aluda lao kula fua kwakwae, ma ka kani faafida 'ana seni ki ma daka too 'ua gwada 'i seeri lao rorodoa lae. Kera kwaimaasi maasia fa sato 'ana kwakwaea. ⁵ Nia

'uri nai lau guu fua toaa neki lao molaagali bae da too mai, suli na abulo laa kera ki ta'aa tasa ma ka nao kera dasi faabaitaa God. God nia saungi kera 'ana kafo baita tasa. Taifilia sa Noa gu ne God faamauri nia fai ta fiu ai ki lau. God nia faamauri kera, suli sa Noa nia toolangaidoo sulia abulo laa ne 'o'olo.

⁶ Iuka, God nia ka falea lau guu na kwakwae fua toaa 'i Sodom fai 'i Gomora. Nia saungi kera 'ana ere uri ka faatainia fua toae ki sui guu si doo nai kai fuli fua toaa ne da aburongo 'ani nia ki. ⁷ God nia faamauria sa Lot, suli sa Lot nia wane 'o'olo, ma ka nao si dooria abulo laa ta'aa kera toaa ne da aburongo ki 'ana taki God. ⁸ Ma sa Lot ne nia 'o'olo, nia too fai kera, ma ka suada, ma daka rongo kera sulia fa sato ki sui guu, liona ka isifufuli tasa sulia abulo ta'aa lada. ⁹ Doo ne adea guu, Aofia nia ka saitomana 'adomi lana toaa ne da manata mamana ki 'ani nia, uri 'afitaie ka nao si tauwela kera. Ma nia ka saitomana ka faa lau guu kwakwaea fua toaa ta'ae ki, lelea ka dao 'afa sato fua kwakwaea mamane. ¹⁰ Ma nia ka faa kwakwaea ne baita ka tasa fua toaa ne da ade sulia kwaidooria ta'aa kera ki 'ana noni, ma daka ote kera 'ana gwaungai lana God.

Toaa neki ku bae suli kera ne da toolangaidoo sulia sukee ki, kera da bae inala ma daka noniraa tasa. Ma ka nao dasi manata baita guu 'ana Anoedoo 'inito 'i salo, ma 'abarua 'ana bae buri lae lau guu 'ani kera. ¹¹ Aia, na 'ensel ki kera da too 'ana tetede baite talua toaa toolangaidoo susuke nai ki. Sui ma 'ensel nai ki kera nao dasi bae tauwela guu na anoedoo 'inito ki 'i salo 'ana 'onionga lae 'ani kera 'i maana Aofia. ¹² Toaa toolangaidoo

susuke neki nao dasi manata gu sulia doo neki da ilia ki. Nia 'uri nai, kera mala 'ana doo mauri kwasi ki ne da bobola fai dau lada ma fua saungi lada. Suli ne toaa nai ki, bae 'onionga sulia doo neki nao dasi saitomana ki. 'Uri nai, God nia kai saungi kera mala 'ana doo mauri kwasi ki. ¹³ Ma uri maana nonifii laa ne kera da ilia 'ana toae, God nia kai duua lau guu 'ana nonifii lae. Na toaa toolangaidoo susuke neki, fanga lada baita, ma kuu lada, ma ka nao dasi suasulia mauria kera ki faasia fanga lae lao sato ki. Kamolu nee, molu kai 'ide tasa 'ana si kada da kai fanga fai kamolu lao konia kamolu ki, suli abulo lada nia ta'aa ka tasa, ma daka saitomana kera da kai suke 'ana kada ki sui guu. ¹⁴ Si kada kera da suana keni ki, kera daka dooria garo lada. Nao kera dasi momola gu faasia abulo ta'aa lae. Ma daka talaiia naa toaa ne manata mamana laa kera ki makeso lao abulo ta'aa lae. Ma daka dooria 'asia naa ogalolome lae. Ma uri maana doo nai ki, God nia kai faa kwakwae fuada. ¹⁵ Kera da lea 'e'ete faasia tala 'o'olo, ma daka lea 'ada sulia birangaa ta'aa bae sa Balam na 'alakwa sa Bioa. Uri maana ne sa Balam[☆] nia dooria 'asia naa malefo nia ne nia kai ngalia 'ana ili lana doo ta'ae ki. ¹⁶ Nia ne God ka ilia dongki nia ka ngatafi nia 'ana lingeedoe mala 'ana wane. Ma si kada sa Balam na brofet nia rongoa ne dongki nia 'e bae 'uri nai, nia ka faasia naa abulo oewanea laa nia nai.

¹⁷ Aia, toaa ne da toolangaidoo sulia sukee, kera da mala gwana ta mae busu bae nao ta kafo 'i laona ma ka gwau lelengoa gwana. Ma mala lau guu 'ana gwa salo bae na koburu nia saulia ute

☆ **2:15** Namba ki 22:18; 24:13; 25:1-3; 31:16

ka nao si 'aru. Nia ne adea ma God ka ade akau 'ana lookafo rorodoe fuada. ¹⁸ Kera da tafoda 'i tala 'ada bae lada ka oewanea gwana. Ma tai wane ne kera daka abulo 'e'ete naa, ma safali talana naa abulo lada ki, ma ka nao dasi abulo ta'aa fai toaa garo ki. Toaa ne da toolangaidoo sulia sukee, kera da faagaroa lau guu toaa nai ki 'ana kwaidooria ta'ae ki 'ana noni. ¹⁹ Suli na wane toolangaidoo nai ki, kera da bae 'urii fuada, “Kameli meli bae alangai fuamolu ne molu ka sakwadoloa uri molu ka ilia 'amolū ta doo boroi 'ana ne kamolu dooria ili lana ki.” Boroi ma toaa toolangaidoo nai ki tala 'ada nao kera si sakwadoloa. Kera na toaa rao tatakwai fua birangaa ta'aa kera ki ne tauwela kera. Sulia kwaidooria ta'aa kera ki gwaungai faafida, ma kera nao si too faasia fuli doo garoa. ²⁰ 'Ana kada 'i nao na wane toolangaidoo susuke nai ki da saitomana Aofia kolu sa Disas Kraes ne nia faamauri kolu, ma daka abulo 'e'ete faasia garoe ki lao molaagali ne tauwela kera. Ma sui daka oliburi lau gwada uria ili lana garoa kera baki 'i nao, uri na ta'aa lae ka 'inito faafi kera. Ma 'i tari'ina kera da ta'aa ka talua lau si kada bae nao dasi saitomana 'ua sa Disas Kraes. ²¹ Nia taa diana gwana fuada lea sa nao dasi dao toi 'ua tala uria 'o'oloe. Ma sui nia ta'aa ka tasa naa fuada suli ne kera dao toi taala uria 'o'oloe, ma sui daka oliburi lau faasia. Ma nao kera dasi ade sulia toolangaidooa sa Disas ne God falea na mai fuada. ²² Kera da faatai mamana lana naa si baea bae nia 'urii, “Na giri nia oli ka 'ani lau gwana doo neki nia moatania.” Ma tasi baea lau ka 'urii, “Na boso da tafia nonina ka falu naa, nia oli ka kakano lau gwana 'ana mamago.”

3

Dao lana mai Aofia

¹ Toaa kwaimani diana nau ki 'ae, ruana si kada ku kekeda na kau fuamolu ne. Doo ne adea ku kedaa lau kau kekeda laa nee fuamolu sulia ku dooria oli kwai toolangaidoo lau fuamolu sulia doo nai ki, ade lea ma molu ka manata garo sulia.

² Nau ku dooria uri molu ka manata toi si baea kera bae brofet abu baki 'i nao fai na toolangaidooa nia Aofia kolu ne faamauri kolu. Na toa 'aboosol baki bae da faatalongainia fuamolu, daka saea na toolangaidooa nai fuamolu.

³ Iuka, si doo baita ne ku dooria uri molu ka saitomana ne 'ana fa sato 'isi ki tara tai wane kera da kai lea mai, ma na kwaidooria ta'aa kera ki 'ana noni kai talai kera. Ma da kai bae 'onionga 'urii fuamolu, ⁴ “Na Kraes bae nii na fai nai? Sulia nia safali bae mai sulia nia kai oli lau mai uri lao molaagali, ma sui ka nao si dao 'ua. Na wane kwaitalai kolu ki kera da mae naa. Ma lelea ka dao 'i tari'ina, nao tasi doo si tatala guu, ma ka 'ita mai 'ana safali lana molaagali lea mai ka dao 'i tari'ina, na doo ki sui guu da bobola gwada.”

⁵ Aia, toaa ne kera da bae ki 'uri nai, kera dooria da kai manata buro 'ana God ne saungainia salo fai molaagali 'ana bae lana. Nia saungainia molaagali 'ana kafo, ma nia ka ilia molaagali ka tatae mai faasia kafo. ⁶ Ma na kafo lau guu ne God nia tagalangainia molaagali nee ai ma ka too 'i nao.

⁷ Aia, ma na bae lana God lau guu ne nia adea molaagali nee ka too ngado maasia si kada nia kai tagalongai kera 'ana ere. 'Afa sato nai, God nia kai ketoa wane ki ne nao dasi manata mamana 'ani nia, ma ka tagalongai kera.

⁸ Aia, toaa kwaimani diana nau ki 'ae, nao molu si manata buro 'ana si baea bae nia 'urii, tii fa sato nia mala tii tooni fa ngali ki 'i maana God, ma tii tooni fa ngali ki nia mala lau gwana tii fa sato 'i maana God. ⁹ Doo ne adea guu na Aofia nia nao si dora guu uri ka faatai mamana lae 'ana bae lana sulia oli lana mai, sui boroi 'ana tai wane kera da kwaifii sae sa nia dora gwana. Aofia nia mamarato tasa fai kamolu ma ka nao si dooria ta wane ka funu. Nia dooria 'asia naa toae ki sui guu daka bulasi manataa faasia abulo ta'aa laa kera ki.

¹⁰ Ma 'afa sato ne Aofia nia kai oli mai, nia kai dao mala 'ana ta wane bebeli, suli toae ki da kai tona ai. Ma 'afa sato nai, kera da kai rongoa lingee doo baita, ma na salo loo kai sui. God nia kai faafunuia doo ki sui guu lao salo 'ana ere. Na molaagali ma na doo ki sui gwana da kai nao'ada.

¹¹ Ma suli ne God nia kai faafunuia doo nai ki 'uri nai, molu manata diana sulia birangaa kamolu ki. Na abulo laa kai 'o'olo, ma molu ka ade sulia doori lana God. ¹² Ma ni kamolu molu ka too kwaimaasi maasia fa sato nai God nia kai ketoa wane ki ai, ma molu ka susuu uri fa sato nai ka dao 'ali'ali mai. 'Ana fa sato nai, God nia kai tagabola 'ana mamangaa ma na doo loki sui guu ai 'ana ere. ¹³ Aia, ma kolu lilio maasia molaagali falu ma na salo falu bae God nia alangainia. Toae ki sui guu 'i seeri, kera da kai ade sulia God.

¹⁴ Iuka, toaa kwaimani nau ki 'ae, si kada molu too kwaimaasi 'ua gwamololu maasia fa sato nai, molu ka ade rabutai 'ana 'olosi lana abuloa kamolu ki, uri God ka nao si ade susuala fuamololu faafia tasi doo, ma molu ka too kwaimani fai nia.

¹⁵ Nao molu si manata buro 'ana si doo nai. Nia

ne adea Aofia ka mamarato fai kamolu, suli nia dooria uri molu ka bulasi manataa uri nia ka faamauri kamolu. Aia, si doo nai lau gu bae wanefuta kolu sa Bol nia kekeda fuamolū sulia. God ne faa liotooe fua sa Bol uri nia ka kekeda 'uri nai. ¹⁶'Ana kekeda laa sa Bol ki sui guu, nia toolangaidoo sulia doo nai ki. Tai doo ne sa Bol toolangaidoo sulia ki, nia 'afitai uri saitoma diana lae ai. Toaa ne nao dasi saitoma doo ma na manata mamana laa kera ka nao si ngasi, kera da rokisi 'e'ete 'ana si doo ne sa Bol nia saea ki, ma toolangaidooa kera sulia sukee nia mala lau guu bae da ilia 'ana tai bali 'ana Kekeda laa Abu. Ma uri maana ne da ade 'uri nai, God nia kai faa kwakwaee fuada.

¹⁷Iuka toaa kwaimani nau ki 'ae, kamolu molu saitomana sui naa doo nai ki. Nia ne, molu lilio diana fasi ade lea molu ka faamamanea sukee ne toaa ta'ae ki da toolangaidoo sulia ma na manata mamana laa kamolu ka 'asia. ¹⁸Molu ka ade rabutai 'ana ngado lae 'ana ngali lana liosaua nia Aofia kolu sa Disas Kraes ne faamauri kolu, uri molu ka saitoma diana 'ani nia. Alu kolu tango nia 'i tari'ina ma ka lelea firi! Iuka nia 'uri nai.

Na Alangaia Falu 'ana Baea 'i Baegu
The New Testament in the Baeggu language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Baegu

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Baegu (Baeggu)

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

6c9f5b54-40e4-515c-9ffc-f424e1ec7c96